LÖG

um ferðamál.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Að ég samkvæmt 7. gr. laga nr. 91 31. desember 1968, um breyting á lögum um ferðamál, nr. 29 30. apríl 1964, hef látið fella meginmál fyrstnefndra laga, og laga nr. 36 29. apríl 1966, svo og breytingu samkvæmt 12. gr. laga nr. 5 10. apríl 1968, inn í lög um ferðamál, nr. 29 30. apríl 1964 og gef þau út svo breytt.

I. KAFLI
Almennar ferðaskrifstofur.

1. gr.

Ferðaskrifstofa merkir í lögum þessum fyrirtæki, sem tekur að sér að veita í atvinnuskyni, að einhverju eða öllu leyti, eftirgreinda þjónustu fyrir almenning:

a. Upplýsingar, í einhverri mynd, um innlend eða erlend ferðamál.
b. Hvers konar farmiðasölu, með skipum, bifreiðum, flugvélum eða járnbrautum.
c. Útvegun herbergja eða húsnæðis til gistingar, langan eða skamman tíma.
d. Skipulagning hópferða, innanlands eða erlendis, og móttöku erlendra ferðamanna.

Samgöngumálaráðuneytið sker úr, ef ágreiningur verður um, hvort starfsemi telst falla undir a—d-lið hér að framan, svo og um það, hvort hún teljist ferðaskrifstofa í skilningi laga þessara.

2. gr.

Óheimilt er að nota í nafni eða auglýsingum einstaklinga, félaga eða fyrirtækja orðið ferðaskrifstofa, eða hliðstæð erlend heiti, nema hafa til þess leyfi samgöngumálaráðuneytisins.

3. gr.

Hver sá, sem vill reka ferðaskrifstofu, skal sækja um leyfi til ráðuneytisins. Leita skal umsagnar Ferðamálaráðs um allar slíkar umsóknir.

4. gr.

Skilyrði til að geta öðlazt leyfi til reksturs ferðaskrifstofu er, að forstöðumaður hennar uppfylli eftirtalin skilyrði:

a. 25 ára aldur.
b. Verzlunarskólapróf, eða hliðstæð menntun eða meiri, að dómi ráðuneytisins.
c. Að minnsta kosti 5 ára starf við almennan ferðaskrifstofurekstur, eða 3 ár sem forstjóri ferðaskrifstofu. Störfin skulu vera þess eðlis, að þau geti, að dómi ráðuneytisins, veitt alhliða þekkingu á ferðaskrifstofurekstri.

   Ráðuneytið getur ákveðið, að 5 ára störf við farþegaafgreiðslu í millilandaferðum hjá flugfélagi eða skipafélagi teljist jafngilda starfstíma á ferðaskrifstofu samkvæmt þessari grein.
d. Fjárræði og forræði á búi sínu.
e. Búseta á Íslandi.

Leyfi má veita félagi eða fyrirtæki, enda sé stjórn þess innlend og aðsetur hér á landi, og skal þá sá maður, sem hefur með höndum daglega stjórn ferðaskrifstofu, uppfylla skilyrði a—e-liða þessarar greinar.

Nú telur ráðuneytið, að málavöxtum athuguðum, að ekki sé unnt að reka starfsemi þá, sem sótt er um leyfi fyrir samkvæmt lögum þessum, á viðunandi hátt, og skal þá umsókninni synjað.

5. gr.

Leyfi til reksturs ferðaskrifstofu má því aðeins veita, að umsækjandi setji tryggingu, eigi lægri en 1.5 millj. kr. Ráðuneytið getur, að fengnum tillögum Ferðamálaráðs, ákveðið almenna hækkun tryggingarfjárins.

Ráðuneytið setur nánari reglur um, á hvern hátt trygging skv. 1. mgr. skal sett, um ávöxtun, viðhald og varðveizlu tryggingarfjár, svo og um endurgreiðslu og brottfall tryggingar, ef starfsemi hættir.

6. gr.

Ekki má greiða af tryggingarfé samkv. 5. gr. aðrar kröfur en þær, sem aðfararhæfur dómur er fenginn fyrir eða viðurkenning skiptaréttar, enda séu kröfurnar sprottnar af ferðaskrifstofurekstri tryggingarfjáreiganda.

7. gr.

Ferðaskrifstofur, sem öðlazt hafa leyfi til reksturs samkvæmt lögum þessum, skulu færa bókhald samkvæmt bókhaldslögum. Þær skulu árlega senda ráðuneytinu reksturs- og efnahagsreikning undanfarandi árs, endurskoðaðan af löggiltum endurskoðanda. Skylt skal þeim að veita ráðuneytinu frekari upplýsingar, ef það æskir.

8. gr.

Ákvæði þessa kafla ná hvorki til Ferðaskrifstofu ríkisins né til viðurkenndra ferðafélaga, eða eigenda samgöngutækja, að því er tekur til sölu á farseðlum í eigin ferðir eða með eigin samgöngutækjum, né heldur hópferða, sem slíkir aðilar þannig skipuleggja, enda þótt næturgisting fylgi.

9. gr.

Leyfi til reksturs ferðaskrifstofu fellur niður:

a. Ef leyfishafi verður gjaldþrota eða er sviptur fjárræði.
b. Ef trygging sú, sem sett er samkvæmt 5. gr., rýrnar, fellur niður eða fullnægir ekki þeim reglum, sem ráðuneytið setur.
c. Ef leyfishafi hættir að hafa búsetu hér á landi.

Ráðuneytið getur afturkallað leyfi fyrirvaralaust, ef það telur sannað, að um sé að ræða hjá ferðaskrifstofu meiri heildarvanskil en tryggingarfé samkvæmt 5. gr. nemur.

Sé félag leyfishafi eða ef annar en leyfishafi veitir daglegum rekstri ferðaskrifstofunnar forstöðu, fellur leyfið niður, ef forstöðumaður missir einhvers þeirra skilyrða, sem leyfishafi verður að uppfylla samkvæmt lögum þessum, eða andast, enda sé ekki ráðinn nýr forstöðumaður, sem uppfyllir skilyrði laga þessara, innan þess frests, sem ráðuneytið setur.

10. gr.

Nú andast leyfishafi, og er þá ekkju hans, ef hún situr í óskiptu búi, heimilt að halda áfram rekstrinum í eitt ár, enda sé fullnægt hinum almennu skilyrðum um ábyrgð, og ekki ástæða til afturköllunar leyfis samkvæmt 9. gr.

II. KAFLI
Um Ferðamálaráð.

11. gr.

Samgöngumálaráðherra skipar 9 menn í Ferðamálaráð til þriggja ára í senn.

Formaður ráðsins er skipaður án tilnefningar, en eftirtaldir aðilar tilnefna einn mann hver:

1. Eimskipafélag Íslands.
2. Félag sérleyfishafa.
3. Ferðafélag Íslands.
4. Flugfélag Íslands h.f.
5. Loftleiðir h.f.
6. Ferðaskrifstofa ríkisins.
7. Samband veitinga- og gistihúsaeigenda.
8. Samtök íslenzkra ferðaskrifstofa.

Varamenn skulu skipaðir á sama hátt.

Ferðamálaráð er ólaunað.

Kostnaður við störf Ferðamálaráðs greiðist af fé því, sem veitt er til ferðamálasjóðs samkv. 1. mgr.27. gr., samkvæmt nánari ákvörðun ráðherra.

Ráðning starfsliðs er háð samþykki ráðherra.

12. gr.

Hlutverk Ferðamálaráðs skal vera það sem hér segir:

1. Að vera Alþingi og ríkisstjórn ráðgefandi um allt það, er að ferðamálum í landinu lýtur. Skal ráðið bera fram tillögur um þær framkvæmdir og umbætur, sem það telur nauðsynlegar hverju sinni.
2. Að gera áætlanir og tillögur um skipan gistihúsmála í landinu, svo sem um það, hvar einkum sé nauðsynlegt að gistihúsakostur verði aukinn eða bættur, hver tegund gistihúsa skuli verða á hverjum stað og með hvaða hætti þeim verði komið upp.
3. Til þess að örva heilbrigða samkeppni, er ráðinu heimilt að veita viðurkenningarskjal gisti- og veitingastöðum, svo og öðrum aðilum, sem annast móttöku ferðamanna og reka starfsemi sína þannig, að til fyrirmyndar má teljast. Ferðamálaráð getur svipt aðila slíkri viðurkenningu, ef ráðið telur, að eigi sé lengur ástæða til hennar, um stundarsakir eða þangað til bætt hefur verið úr því, sem ábótavant hefur reynzt í starfseminni.
4. Að inna af hendi annað það, sem ráðinu er sérstaklega falið með lögum þessum eða á annan hátt.

III. KAFLI
Um Ferðaskrifstofu ríkisins.

13. gr.

Ferðaskrifstofa ríkisins er ríkisstofnun, sem hefur með höndum leiðbeiningar og fyrirgreiðslu innlendra og erlendra ferðamanna sem almenn ferðaskrifstofa.

14. gr.

Ferðaskrifstofa ríkisins skal annast landkynningu, vinna að því að vekja athygli ferðamanna á landinu og kynna það á þann hátt, að menn fái sem gleggsta hug-

mynd um lands- og þjóðarháttu, menningu, atvinnulíf og framleiðslu. Skal Ferðaskrifstofa ríkisins hafa samvinnu við utanríkisráðuneytið og Ferðamálaráð um þessi mál.

15. gr.

Ferðaskrifstofa ríkisins skal jafnan veita ókeypis leiðbeiningar um ferðalög umhverfis landið og á landinu, um gistihús, farartæki, ákvörðunarstaði og annað, sem ferðamönnum er nauðsynlegt að fregna um, jafnframt því sem hún annast og sér um, að ferðamönnum, innlendum sem erlendum, er þess óska, sé veittur hvers konar fararbeini.

16. gr.

Ferðaskrifstofa ríkisins skipuleggur ódýrar orlofsdvalir og orlofsferðir og gerir sér far um að semja um afslátt á dvalarkostnaði og fargjöldum með farartækjum ríkisins og einkafyrirtækja, fyrir hópferðir, sem farnar eru fyrir orlofsfé. Skal Ferðaskrifstofan leita samvinnu við stéttarfélög launþega, til þess að orlofslöggjöfin geti komið að sem beztum notum. Sama gildir um hópferðir, sem stofnað er til af bændum landsins.

17. gr.

Ferðaskrifstofan skal vera ráðgefandi og leiðbeinandi um það, hvað betur megi fara í búnaði og rekstri gisti- og greiðasölustaða. Finni Ferðaskrifstofan ástæðu til umvöndunar, skal hún gera viðkomandi aðilum og Ferðamálaráði viðvart um það, eða ef ástæða þykir til, gisti- og veitingahúsaeftirliti eða öðrum þeim aðilum, sem slíkt eftirlit er falið að lögum.

18. gr.

Ferðaskrifstofa ríkisins lítur eftir aðbúð og hreinlæti farartækja, sem ætluð eru til flutnings ferðamanna.

19. gr.

Skylt er þeim, er reka gisti- og veitingahús, að láta Ferðaskrifstofu ríkisins í té gjaldskrár, ef óskað er, svo og eigendum fólksflutningabifreiða og annarra samgöngutækja. Nú virðist Ferðaskrifstofu ríkisins akstur með ferðamenn skiptast ójafnt milli fólksflutningastöðva, og hefur hún þá rétt til að setja reglur um skiptingu akstursins milli þeirra, enda komi samþykki ráðherra til.

20. gr.

Ferðaskrifstofa ríkisins skipuleggur námskeið fyrir túlka og leiðsögumenn og veitir þeim starfsréttindi að loknu tilskildu prófi, samkvæmt nánari ákvæðum í reglugerð. Enn fremur skal Ferðaskrifstofan beita sér fyrir því, að efnt sé til námskeiða fyrir framreiðslufólk á veitingastöðum og aðra, sem veita ferðamönnum þjónustu aðeins á ákveðnum árstímum.

21. gr.

Ferðaskrifstofa ríkisins skal vinna að hagnýtingu skólahúsnæðis til gistihalds í skólum ríkisins og annast rekstur í þeim, ef þess gerist þörf, enda komi leyfi ráðherra til.

22. gr.

Ferðaskrifstofan skal vinna að því í samvinnu við Ferðamálaráð að stofna ferðamálafélög í bæjum og byggðarlögum, sem ferðamenn sækja til, og leitast við að koma á upplýsinga- og fyrirgreiðslustarfsemi á hinum ýmsu stöðum, sem ferðamenn dvelja á. Enn fremur aðstoði hún ferðamálafélög við útgáfu upplýsingarita um viðkomandi byggðarlög.

23. gr.

Ferðaskrifstofan skal vinna að útgáfu leiðarlýsinga fyrir innlenda og erlenda ferðamenn. Enn fremur skal Ferðaskrifstofan stuðla að útgáfu upplýsingabæklinga um starfandi hótel í landinu, stærð þeirra, verðlag og annað, er máli skiptir.

24. gr.

Ferðaskrifstofa ríkisins skal beita sér fyrir því að vernda eftirsótta ferðamannastaði og sjá um, að reglu- og viðvörunarmerki verði sett upp, þar sem þess gerist þörf.

25. gr.

Ferðaskrifstofa ríkisins skal stuðla að gerð góðra minjagripa með því að efna til sýninga og veita verðlaun fyrir gerð slíkra muna. Ferðaskrifstofan hefur heimild til að reka minjagripasölu, enda sé ágóða af þeim rekstri varið til eflingar starfsemi skrifstofunnar.

IV. KAFLI

Um ferðamálasjóð.

26. gr.

Stofna skal sjóð, er nefnist ferðamálasjóður. Hlutverk hans er að stuðla að byggingu gisti- og veitingahúsa í landinu og bæta þannig skilyrði til að veita innlendu og erlendu ferðafólki sem beztar móttökur og aðbúð.

27. gr.

Greiða skal árlega úr ríkissjóði framlag til ferðamálasjóðs, eigi lægra en eina milljón króna.

Ferðamálasjóði er heimilt, með samþykki ráðherra, að taka lán, allt að 40 millj. króna, og er fjármálaráðherra heimilt að ábyrgjast slík lán fyrir hönd ríkissjóðs.

Ferðamálaráð beitir sér fyrir því að fá ýmsa aðila, sem hagsmuni hafa af auknum ferðamannastraumi, til þess að greiða árlega frjáls framlög til sjóðsins, eða efla hann á annan hátt.

Ferðamálaráð skal leita annarra fjáröflunarleiða og vera ráðgefandi um slík mál gagnvart ráðherra.

28. gr.

Samgöngumálaráðherra hefur yfirumsjón með vörzlu ferðamálasjóðs og skal fela bankastofnun umsjón sjóðsins, vörzlu hans, bókhald, innheimtu og útborganir.

29. gr.

Umsóknir um lán úr ferðamálasjóði skulu sendar Ferðamálaráði, sem gerir rökstuddar tillögur til samgöngumálaráðherra um lánveitingar.

Ráðherra ræður útlánum af fé sjóðsins.

30. gr.

Lán úr ferðamálasjóði veitast eigendum gisti- og veitingahúsa eða opinberum aðilum, til að bæta aðstöðu til móttöku ferðafólks, svo sem til bygginga, endurbóta á húsnæði eða kaupa á húsgögnum og öðru slíku.

Óheimilt er að veita rekstrarlán úr ferðamálasjóði.

31. gr.

Við afgreiðslu lánanna skal þess gætt, að lánveiting styðji ekki að óheilbrigðri eða óeðlilegri samkeppni við fyrirtæki, sem starfandi er fyrir.

32. gr.

Beiðnir um lán úr ferðamálasjóði skulu vera skriflegar, og fylgi þeim:

a. Ýtarleg umsögn um það, hvernig verja eigi lánsupphæðinni.
b. Efnahagsreikningur lánbeiðanda og enn fremur rekstrarreikningur síðasta árs, ef um eldra fyrirtæki er að ræða.
c. Aðrar upplýsingar, sem lánbeiðandi telur máli skipta eða sjóðsstjórn kann að óska eftir.

33. gr.

Upphæð láns ákveðst eftir því, til hvers það á að notast. Ekkert lán má þó vera hærra en sem nemur einum fimmta hluta þess fjármagns, sem sjóðurinn getur haft til umráða til útlána á árinu, þegar lántökuheimild hans er meðtalin.

34. gr.

Lánstími er allt að 15 árum. Lánin má veita afborgunarlaust fyrstu tvö árin, enda greiðist þau eftir það með jöfnum afborgunum. Ráðherra ákveður vaxtafót lánanna.

Lánin skulu tryggð með veði í fasteign eða á annan jafntryggan hátt, að dómi ráðherra, og vera með vísitölukjörum, þannig að greiðslur afborgana og vaxta séu bundnar vísitölu.

Nú tekur ferðamálasjóður erlent lán, og skal það þá endurlánað með gengistryggingu, en eigi vera vísitölubundið.

35. gr.

Reikningar ferðamálasjóðs skulu endurskoðaðir af ríkisendurskoðuninni.

V. KAFLI
Ýmis ákvæði.

36. gr.

Ráðherra er heimilt að ákveða, að fenginni umsögn Ferðamálaráðs, að greiddur skuli aðgangseyrir að fjölsóttum ferðamannastöðum, sem eru eign ríkisins, enda sé fé það, sem þannig safnast, að frádregnum innheimtukostnaði, eingöngu notað til fegrunar og snyrtingar viðkomandi staðar, og til að bæta aðstöðu til móttöku innlendra og erlendra ferðamanna, sem þangað koma.

37. gr.

Hver sá, sem við gildistöku laga þessara heldur uppi starfsemi, sem telst ferðaskrifstofa samkvæmt skilgreiningu laga þessara, skal innan eins árs sækja til ráðuneytisins um leyfi til reksturs ferðaskrifstofu, ella fellur réttur til reksturs hennar niður.

38. gr.

Ráðuneytið getur vikið frá ákvæðum laga þessara, að því er varðar ferðaskrifstofur, sem starfandi eru við gildistöku laganna, að undanskildum ákvæðum 5. gr. Sama gildir um stjórnendur slíkra ferðaskrifstofa.

39. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sektum, allt að 20 000.00 kr., nema þyngri refsing liggi við samkvæmt öðrum lögum.

Með brot gegn lögunum skal farið að hætti opinberra mála.

40. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Jafnframt falla úr gildi lög um ferðamál, nr. 29 30. apríl 1964, ásamt síðari breytingum.

Ákvæði til bráðabirgða.

Ferðaskrifstofur þær, sem öðlazt hafa leyfi og eru starfandi við gildistöku laga þessara, skulu innan 6 mánaða frá gildistöku laga þessara leggja fyrir ráðuneytið tryggingarskilríki í samræmi við 2. gr. laga þessara og reglur þær, sem ráðuneytið setur, og eiga þær þá rétt til að fá útgefin ný leyfi.

Sé trygging samkvæmt 2. gr. laga þessara ekki sett innan tilskilins frests, falla leyfi niður.

Gjört í Reykjavík, 14. febrúar 1969.

Kristján Eldjárn.
(L. S.)

Ingólfur Jónsson.

Nr. 5. 27. febrúar 1969.

LÖG

um framkvæmd fyrirmæla Öryggisráðs Sameinuðu þjóðanna.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: **Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:**

1. gr.

Með lögum þessum heimilar Alþingi ríkisstjórninni að gera þær ráðstafanir, sem nauðsynlegar kunna að vera til þess að framfylgja ákvörðunum, sem Öryggisráð Sameinuðu þjóðanna tekur, samkvæmt 41. gr. sáttmála hinna Sameinuðu þjóða, sbr. og 39. gr. sáttmálans, og Íslandi kann að vera skylt að hlíta vegna aðildar sinnar að Sameinuðu þjóðunum.

2. gr.

Hver sá, sem brýtur gegn ákvæðum þessara laga, eða fyrirmæla, sem sett eru eftir þeim, skal sæta sektum eða fangelsi allt að 2 árum.